

середовища, що забезпечує зоровий комфорт. Також вертикальні домінанти мають глибокий символічний зміст, адже у світосприйнятті людини вертикаль символізує підйом, зростання, перемогу, прогрес, в релігійному аспекті – об'єднання верхнього та нижнього світів.

Забезпечення композиційної цілісності міста є необхідною умовою для створення естетичного та емоційно комфортного міського середовища. Наукові пошуки щодо розв'язання проблеми цілісності містобудівної композиції, особливостей її сприйняття відображені у працях таких науковців як А.В. Бунін, М.Г. Круглова, А.В. Іконніков, М.Г. Бархін, С.В. Білоусов, Л.Н. Кулага, В.А. Лавров, І.М. Смоляр, З.Н. Яргіна, Ю.Н. Кішик, В.Т. Шимко, Г.О. Осиченко. В результаті аналізу досліджень було визначено, що вертикальні домінанти є невід'ємними елементами композиційної структури міста, які впливають на його композиційну цілісність. Тож, з композиційної точки зору, вертикальні домінанти відіграють наступну роль: формують об'ємно-просторову композицію міста, фіксують її композиційні центри; виявляють структуру міста та утворюють систему візуальних зв'язків; впливають на виразність вигляду міста при різних умовах його сприйняття, сприяють досягненню ритму внутрішніх міських просторів (вулиць, площ), забезпечують виразність силуету міста, створюють його вертикальні вісі.

С.В. Біленкова,

*кандидат мистецтвознавства, доцент Київського національного
університету будівництва і архітектури*

ЕСТЕТИКА ХУДОЖНІХ ОБРАЗІВ СПОРУД „СЕЦЕСІОНІСТІВ” ЯК ВТІЛЕННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЕПОХИ

Художні образи архітектурних споруд – це в першу чергу показник творчого потенціалу епохи, його духовної, політичної та ідейної атмосфери. З історико-художніх позицій мистецтво архітектури „віденської сецесії” було одним із перших (після готики), де яскраво і багатоманітно сформувався абсолютно новий тип творчого мислення. Митці архітектури надихались не традиційними історичними формами, а філософсько-естетичним сприйняттям оточуючого природного світу. Тому стиль дуже рідко виступав у стерильних чистих формах та художніх образах.

Якщо звернутися до архітектурного модерну в цілому, то неможливо не відмітити його унікальну синтетичність, органічність включення творів монументального мистецтва і станкового живопису, скульптури, орнаментів, ліпнини, творів з металу, кераміки, оригінальність колористичних рішень. У витворах лідерів нового руху ця надзвичайно потужна творча енергетика породила багато нових художніх прийомів. Саме вони стали передовими факторами щойно зародженого стилю, як одного з найскладніших і найцікавіших явищ в історії світової архітектури.

Творчі відкриття і професійні знахідки архітекторів-новаторів „віденської сецесії” одразу ж підхоплювалися і передавалися, породжуючи надзвичайно витончену майстерність малюнка і деталей: так відомий англійський художник-графік О.Бердслей одним із перших започаткував новаторські лінійні ритми в ілюстраціях до поеми Оскара Уайльда „Саломея”, які згодом масово запанували у творчій палітрі модерну. А ескізні поліхромні замальовки фасадних ескізів житлових будинків-особняків у Колонії митців міста Дармштадта віденського архітектора Й.-М.Ольбріха (автора виставкової споруди Сецесіону, 1898 р.) перетворилися в окремий вид мистецтва, який дуже швидко втілювався у тогочасних поштових картках.

Таким чином невимушеність творчого бачення стрімко і сміливо увірвалась у живопис, скульптуру, пластику і, звичайно, в архітектуру, змусивши масу і простір створювати поетичні та музичні образи. Ремісники, скульптори, ковалі, керамісти, каменярі залюбки виконували неймовірно складні та сміливі задуми архітекторів. Саме так творили свою нову архітектуру О.Вагнер, Ван де Вельде, А.Гауді, Ф.Шехтель і звичайно, наш геніальний співвітчизник Владислав Городецький.

Рубіж XIX – XX століть став переломним в історії архітектури. Народження і стрімкий розвиток цього нового стилю – кардинально змінило загальну еволюцію архітектурної творчості. Цей стиль став першим у Новій історії тотальним досвідом сучасної архітектури, вільної від використання принципів і форм історичних стилів.